

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Вченої ради

Харківського національного
університету імені В. Н. Каразіна

Віль Б. Акіров
Віль БАКІРОВ

Вченої ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
з питання: «Про затвердження Положення про організацію та порядок
проведення ректорського контролю якості знань студентів»
у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна,
від 30 серпня 2021 року, протокол № 9

Заслухавши директора Навчального центру менеджменту якості та моніторингу освітнього процесу Управління якості освіти Сергія ЄЛЬЦОВА, Вчена рада ухвалює:

1. Затвердити Положення про організацію та порядок проведення ректорського контролю якості знань студентів.
2. Підготувати наказ про введення в дію рішення Вченої ради з питання «Затвердження Положення про організацію та порядок проведення ректорського контролю якості знань студентів».

Відповідальний: директор Навчального центру менеджменту якості та моніторингу освітнього процесу Управління якості освіти ЄЛЬЦОВ Сергій

Термін виконання: 13.09.2021 року

Положення
про організацію та порядок проведення
ректорського контролю якості знань студентів
у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна

1. Загальні положення

Положення про організацію та порядок проведення ректорського контролю якості знань студентів у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту»; міжнародного стандарту якості ДСТУ ISO 9001:2015 «Системи управління якістю. Вимоги»; керівних документів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна: Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, Наставови з якості Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Положення встановлює порядок організації і проведення ректорського контролю якості знань студентів у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна. Ректорський контроль знань (далі – РКЗ) студентів проводиться у формі контрольних робіт, які направлені на оцінку рівня засвоєння студентами базових знань та набуття спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, на формування яких спрямовано вивчення дисциплін, що перевіряються.

Ректорський контроль знань студентів є одним з елементів системи внутрішнього забезпечення якості освіти та використовується для внутрішнього моніторингу якості підготовки здобувачів вищої освіти. Ректорський контроль знань проводиться тільки з дисциплін, які є профільними для освітньої програми. РКЗ студентів може проводитися як у формі відтермінованого, так і поточного контролю.

Відтермінований РКЗ (контроль збереження знань) проводиться через певний проміжок часу після вивчення дисципліни. Цей вид контролю не впливає на підсумкову оцінку, яку студент отримує за вивчення дисципліни, а проводиться для визначення рівня залишкових знань здобувачів вищої освіти, контролю якості освітнього процесу, а також для вдосконалення викладання дисципліни. Як правило, відтермінований РКЗ

проводиться з дисциплін, вивчення яких було завершено у попередньому семестрі.

Поточний РКЗ може проводитися за програмою всієї дисципліни або за її окремими темами, що були вивчені в поточному семестрі, а його результати демонструють готовність здобувачів вищої освіти до підсумкового контролю знань з дисципліни. Результати поточного РКЗ обов'язково повинні бути враховані при визначенні загальної суми балів, яку студенти отримують протягом семестру за вивчення дисципліни. Студентам, які не брали участь у поточному РКЗ з неповажних причин, виставляється оцінка «нуль».

2. Порядок проведення ректорського контролю знань

Ректорський контроль знань студентів проводиться відповідно до розпорядження проректора з науково-педагогічної роботи, яким визначається перелік дисциплін, знання з яких будуть перевірятися, а також терміни його проведення.

Для проведення РКЗ на кожному факультеті (навчально-науковому інституті) в кожному семестрі обираються по два потоки студентів денної форми здобуття освіти. При цьому для кожного потоку студентів ректорські контрольні роботи проводяться не частіше ніж один раз протягом навчального року.

Перелік дисциплін, з яких проводяться контрольні роботи у кожному семестрі, попередньо визначається фахівцями Навчального центру менеджменту якості та моніторингу освітнього процесу Управління якості освіти (далі – Навчальний центр) та узгоджується з адміністрацією відповідного факультету (навчально-наукового інституту).

Контрольні роботи проводяться у формі комп'ютерного тестування з використанням системи електронного навчання Moodle. Якщо контрольна робота складається виключно з питань, сформульованих у вигляді тестів із закритою відповіддю, то визначення результатів оцінки знань кожного студента проходить без участі викладачів.

Завідувачі кафедр, на яких викладаються обрані для проведення РКЗ навчальні дисципліни, призначають відповідальних за його проведення. Як правило, відповідальним призначається лектор з дисципліни, знання з якої перевіряються. Інформація про відповідальних надається до Навчального центру.

Графік РКЗ складається в Навчальному центрі відповідно до часу надходження завдань, їх введення до системи Moodle та за погодженням з викладачами, відповідальними за проведення РКЗ.

Адміністрація факультету (навчально-наукового інституту) надає до Навчального центру список студентів, які будуть виконувати відповідні контрольні роботи, а у разі проведення відтермінованого контролю – також і оцінки підсумкового семестрового контролю, які студенти отримали раніше за результатами вивчення дисципліни.

Викладач, призначений відповідальним за проведення РКЗ, своєчасно інформує студентів про характер майбутньої перевірки (обсягом матеріалу, формою завдань, критеріями оцінювання тощо) та знайомить їх з графіком проведення РКЗ.

Контрольні роботи проводяться в комп'ютерних класах Університету, які мають підключення до мережі Інтернет, в присутності працівника Навчального центру та/або Центру електронного навчання Інституту післядипломної освіти та заочного (дистанційного) навчання, а також в присутності викладача, відповідального за проведення РКЗ з дисципліни, або представника деканату факультету (навчально-наукового інституту). Під час виконання контрольної роботи викладачу дозволяється давати студентам пояснення та коментарі виключно стосовно змісту завдань та формулювання питань.

Вхід до системи Moodle студенти здійснюють з використанням одноразових аккаунтів та паролів, які створюються попередньо фахівцем Навчального центру.

У певних виняткових обставинах, наприклад, під час дії карантинних обмежень, РКЗ може бути проведений у дистанційному режимі, за умови одночасного виконання завдань всіма студентами з кожної дисципліни.

Присутність студентів у комп'ютерних класах або їх знаходження в онлайн режимі під час дистанційного виконання контрольних робіт забезпечується факультетом (навчально-науковим інститутом).

Ректорський контроль знань вважається проведеним, якщо в ньому взяли участь не менше, ніж 80 % від загального числа студентів, які вивчають дисципліну.

Якщо з певної дисципліни РКЗ не був проведений у визначений термін, то він переноситься на наступний семестр у вигляді відтермінованого контролю знань.

3. Вимоги до пакетів завдань для проведення ректорського контролю знань

Пакет завдань для проведення ректорського контролю знань з кожної дисципліни розробляється науково-педагогічними працівниками кафедри під керівництвом викладача, призначеного відповідальним за проведення РКЗ.

Зміст питань для проведення поточного контролю відповідає матеріалу, що вже був вивчений студентами у поточному семестрі. Зміст питань для проведення відтермінованого контролю відповідає рівню знань та компетентностей, що визначені у робочій програмі навчальної дисципліни, як очікувані результати навчання, на здобуття яких спрямовано вивчення дисципліни.

Завдання розробляються з урахуванням можливостей системи тестування, вбудованої в Moodle. Рекомендується використовувати такі типи питань:

- множинний вибір – тест у закритій формі, де студент обирає відповідь з декількох запропонованих варіантів; можливий вибір як однієї, так і декількох правильних відповідей;
- відповідність – студенту необхідно визначити відповідність між запитаннями, наведеними у списку, та відповідями, розташованими в іншому списку;
- коротка відкрита відповідь – студент повинен ввести в якості відповіді слово або фразу;
- правильно/неправильно – форма питання з множинним вибором тільки з двома можливими варіантами відповіді для вибору: «правильно» або «неправильно».

Завдання відкритого типу, або есе, коли студенту необхідно дати розгорнуту відповідь у вигляді довільного тексту не рекомендується використовувати у складі контрольної роботи, оскільки перевірка відповідей на них потребує участі викладача.

Оцінювання результатів виконання студентами тестових завдань здійснюється відповідно до розроблених та затверджених кафедрою критеріїв оцінювання, які додаються до пакету завдань для проведення РКЗ.

У виключних випадках, коли завдання для контрольної роботи містять складні формули, графіки, малюнки, або введення відповідей на них потребує використання спеціальних символів або клавіатур, контрольні роботи можуть виконуватись студентами у традиційній письмовій формі. Питання про можливість проведення РКЗ у формі письмової роботи узгоджується завідувачем кафедри з директором Навчального центру.

Пакет завдань для проведення РКЗ з кожної дисципліни затверджується на засіданні кафедри. Роздрукований екземпляр пакету завдань зберігається у справах кафедри. Електронна версія пакету завдань надсилається електронною поштою до Навчального центру (qmonitoring@karazin.ua).

Для РКЗ поточного контролю на засіданні кафедри також затверджується максимальна кількість балів за виконання завдань

контрольної роботи, яка буде нараховуватися студенту до загальної суми балів, яку студенти отримують протягом семестру за вивчення дисципліни.

Пакет тестових завдань для проведення відтермінованого ректорського контролю знань повинен охоплювати основні теми (розділи) навчальної дисципліни, що вивчалися у попередньому семестрі. Для проведення поточного контролю використовуються теми, вивчення яких було завершено до початку тестування.

До кожної з обраних тем необхідно скласти щонайменше 10 завдань (питань). Питання, що відносяться до однієї теми (розділу), мають бути рівними за складністю. Для кожного завдання вказують тему, до якої воно відносяться, а також максимальну кількість балів за правильну відповідь. Завдання, що належать до однієї теми (розділ), оцінюються в однакову кількість балів.

Комплект тестових завдань, що формується у системі Moodle для розв'язування кожним окремим студентом, буде містити по одному завданню з кожної теми (розділу), яке випадковим чином буде обиратися з наданих завдань (питань).

Час, який дається студентам на розв'язання контрольної роботи, визначається на засіданні кафедри. Складність комплекту завдань, який отримує студент, повинна бути такою, щоби час, необхідний для відповідей, не перевищував двох академічних годин.

Введення завдань контрольних робіт до бази даних системи Moodle здійснюється фахівцями Центру електронного навчання Інституту післядипломної освіти та заочного (дистанційного) навчання та/або Навчального центру.

Після вводу завдань з дисципліни до системи Moodle викладач, призначений відповідальним за проведення РКЗ, забезпечує перевірку введеного матеріалу та за необхідності повідомляє фахівцям про бажані зміни у тестових питаннях. Така перевірка обов'язково проводиться до початку виконання контрольних робіт студентами.

4. Визначення результатів та підведення підсумків ректорського контролю знань

Загальна оцінка за виконання контрольної роботи виставляється у 100-бальній шкалі. Результати виконання контрольних робіт, які складаються виключно з тестових завдань, автоматично визначаються системою Moodle в момент тестування, при цьому студенти дізнаються про свою оцінку відразу після завершення виконання всіх завдань. Якщо комплект завдань контрольної роботи буде містити питання відкритого типу, то для

визначення підсумкової оцінки необхідна додаткова робота викладача з перевірки відповідей студентів у системі.

Оцінки за виконання завдань РКЗ в подальшому зберігаються в системі Moodle, відповідно до них фахівець Навчального центру заповнює відомість з результатами, яка передається до деканату.

Результати проведення РКЗ узагальнюються у Навчальному центрі, доводяться до відома ректора (проректора з науково-педагогічної роботи) та оприлюднюються на засіданні ректорату або Науково-методичної ради.

Результати РКЗ з певної дисципліни вважаються задовільними при таких кількісних показниках (у відсотках від загальної кількості студентів, що брали участь у виконанні контрольної роботи):

Показник	Поточний контроль	Відтермінований контроль
Успішно виконані контрольні завдання (роботи з оцінкою 50 балів і вище)	80 %	70 %
Якісно виконані контрольні завдання, (роботи з оцінкою 70 балів і вище)	40 %	30 %

За результатами обговорення результатів РКЗ на засіданні ректорату або Науково-методичної ради формується підсумкове розпорядження проректора з науково-педагогічної роботи в якому затверджуються результати РКЗ, наводиться перелік дисциплін, для яких були отримані незадовільні результати, а також вказуються дисципліни, з яких РКЗ не був проведений.

Результати виконання контрольних робіт студентами детально аналізуються на засіданнях кафедр. Для відтермінованого контролю знань також проводиться порівняння оцінок студентів за виконання контрольної роботи та оцінок, що отримали студенти за результатами підсумкового семестрового контролю. При виявленні значної різниці між результатами попереднього семестрового оцінювання та відтермінованого контролю на кафедрах необхідно провести роботу з вдосконалення викладання дисципліни.

У разі незадовільних результатів виконання РКЗ з певної дисципліни викладачам дисципліни необхідно виявити найбільш важкі для засвоєння студентами питання і теми. Для підвищення якості засвоєння цих питань за необхідності розробляються заходи, спрямовані на більш детальний їх розгляд під час вивчення; також розробляються рекомендації та вносяться пропозиції про відповідні коригування в робочі програми дисциплін,

методичні матеріали, тематику лекційних та семінарських занять. Розроблені рекомендації вносяться до протоколу засідання кафедри. Про результати проведеної роботи завідувач кафедри звітує у службовій записці на ім'я проректора з науково-педагогічної роботи, яка разом з витягом із протоколу засідання кафедри про розгляд результатів РКЗ надається до Навчального центру.

Результати проведення РКЗ також повинні розглядатися на засіданнях науково-методичних комісій та вчених рад факультетів (навчально-наукових інститутів). Здійснюється загальна оцінка якості знань, виявлена під час проведення РКЗ, відзначаються недоліки в підготовці студентів, обговорюються заходи, які можуть бути спрямовані на їх запобігання.